НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 48-254-04-7
Дата: 15 / 11 2022 г.

17.23

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
48-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИТЕ
ВЪПРОСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, правим следните мотивирани изменения и допълнения в Общ Законопроект на приетите на първо гласуване на 4.11.2022 г. Законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 48-254-01-13, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 19.10.2022 г. и Законопроект за допълнение на Изборния кодекс, № 48-254-01-41, внесен от Божидар Пламенов Божанов и Ивайло Николаев Мирчев на 31.10.2022 г., вх. № 48-253-03-4 / 4.11.2022 г.:

1. Създава се нов § 1 със следното съдържание:

“§ 1. В чл. 3, ал. 3 след думите “член на избирателна” се добавя “или преброителна”.”

2. Създава се нов § 2 със следното съдържание:

“§ 2. В чл. 8 ал. 1 се изменя така:

“**Чл. 8.** (1) Гласуването се извършва по избирателни секции.”

3. Създава се нов § 3 със следното съдържание:

“**§ 3.** В чл. 11, ал. 2 изразът “чл. 14, ал. 2 и 3” се заменя с “чл. 14 т. 2, 3 и 4”.”

4. Създава се нов § 4 със следното съдържание:

“ **§ 4.** В чл. 56 се създава ал. 4:

“(4) Централната избирателна комисия чрез обучителното звено по ал. 1 и съвместно с представители на областните и общинските администрации провеждат целогодишно мероприятия по запознаване на гражданите с работата на специализираните устройства за машинно гласуване, при условия и ред, определени с правила, приети от комисията.“

5. Досегашният § 1 става § 5 и се създават ал. 3 и 4:

“(4) Ръководителят на звеното се назначава с конкурс след представяне на писмена концепция. Концепциите на кандидатите се обявяват на интернет страницата на Централната избирателна комисия.

(5) В срок от един месец след всеки избор ръководителят на звеното подготвя доклад за използваните технически средства за гласуване и отчитане на резултата. Докладът се публикува на интернет страницата на Централната избирателна комисия."

6. Създава се нов § 6 със следното съдържание:

"§ 6. В чл. 57, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 3 след думата "избирателните" се добавя израза "и преброителните".
2. В т. 34 след "секционните избирателни комисии" се добавя и "преброителни комисии".
3. Точка 41 се изменя така:

"41. публикува на интернет страницата си резултатите от гласуването, включително и протоколите на секционните избирателни комисии и протоколите от машинното гласуване и на преброителните комисии и при поискване предоставя на технически носител тези резултати на партии, коалиции и инициативни комитети;"

4. В т. 43 в края се добавя "и на преброителните комисии"."

7. Създава се нов § 7 със следното съдържание:

"§ 7. В наименованието на Глава пета след думата "избирателни" се добавя "и преброителни"."

8. Създава се нов § 8 със следното съдържание:

"§ 8. В чл. 72, ал. 1 се правят следните допълнения:

1. В т. 2-5 след думите"секционните избирателни комисии" се добавя "и преброителни комисии".
2. В т. 6 след думите "избирателните секции" се добавя "и преброителни участъци".
3. В т. 20 след думите "секционните избирателни комисии" се добавя "и на преброителни комисии"."

9. Създава се нов § 9 със следното съдържание:

"§ 9. В чл. 87, ал. 1 се правят следните допълнения:

1. В т. 5 след думите"секционните избирателни комисии" се добавя "и преброителни комисии".
2. В т. 6 след думите"секционните избирателни комисии" се добавя "и преброителни комисии".
3. В т. 7 след думите "избирателните секции" се добавя "и преброителни участъци".
4. В т. 22 след думите "секционните избирателни комисии" се добавя "и на преброителните комисии"."

10. Създава се нов § 10 със следното съдържание:

"§ 10. В чл. 100, ал. 1 се правят следните изменения:

1. Точка 4 се изменя така:

"4. установява броя на гласовете за кандидатските листи при всички видове избори; преброява предпочитанията (преференциите) за кандидатите на партии и коалиции при избори за народни представители, за членове на Европейския парламент от Република България и за общински съветници, подадени чрез машинно гласуване; изготвя протокол и го предава на районната или общинската избирателна комисия в срок до 24 часа след приключване на гласуването;"

2. Създава се т. 4а:

"4а. предава на преброителната комисия запечатаната избирателна кутия, протокола си, както и техническото записващо устройство, съдържащо машинния протокол от машинното гласуване ;"

3. Точка 7 се отменя."

11. Създава се нов § 11 със следното съдържание:

"§ 11. В Глава пета се създава Раздел VI Преброителни комисии с чл. 110а- 110д.

"Раздел VI

Преброителни комисии

Назначаване на преброителните комисии

Чл. 110а. (1) За всички видове избори, с изключение на частични избори на общински съветници, кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства, се назначават преброителни комисии за всеки преброителен участък.

(2) В един преброителен участък се включват до 20 000 избиратели. Границите на преброителните участъци съвпадат с:

1. границите на многомандатните избирателни райони в Столична община на всички видове избори, с изключение на избори на общински съветници, кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства;

2. границите на административните райони в градовете с районно делене на избори на общински съветници, кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства;

3. границите на общините за всички останали случаи.

(3) В административните граници на общините, съответно на избирателните райони, се образуват най-малко толкова участъци, колкото пъти числото 20 000 се съдържа в броя на избирателите, съобразно методика, приета с решение на Централната избирателна комисия.

(4) Не се създават преброителни участъци при гласуване извън страната.

(5) Преброителните участъци се образуват и преброителните комисии се назначават с решение на:

1. районните избирателни комисии по предложение на областните управители, направено не по-късно от 30 дни преди изборния ден, след консултации и по

предложение на парламентарно представените партии и коалиции от партии, при избори за:

а) народни представители за Народно събрание;

б) народни представители за Велико Народно събрание;

в) президент и вицепрезидент на републиката;

г) членове на Европейския парламент от Република България.

2. общинските избирателни комисии по предложение на кметовете на общините, направено не по-късно от 30 дни преди изборния ден, след консултации и по предложение на парламентарно представените партии и коалиции от партии, при избори за:

а) общински съветници;

б) кметове на общини, кметове на райони и кметове на кметства.

(6) Съставът на преброителните комисии се определя по реда на чл. 76, а консултациите преди назначаването им се провеждат по реда на чл. 75.

Статут

Чл. 110б. (1) Преброителната комисия осъществява правомощията си от деня на назначаването й до приключване на съответния вид избор, предаването на изборните книжа и материали в районната или общинската избирателна комисия и общинската администрация.

(2) При изпълнение на своите правомощия членовете на преброителната комисия са длъжностни лица по смисъла на Наказателния кодекс.

(3) Член на преброителна комисия не може да носи отличителни знаци на партии, коалиции и инициативни комитети, както и да провежда предизборна агитация.

Правомощия на преброителните комисии

Чл. 110в. (1) Преброителната комисия:

1. приема изборните книжа от секционните избирателни комисии от съответния изборен участък;

2. преброява гласовете за кандидатските листи при всички видове избори, подадени на хартиени бюлетини; преброява предпочитанията (преференциите) за кандидатите на партии и коалиции при избори за народни представители, за членове на Европейския парламент от Република България и за общински съветници;

3. изготвя протокол за резултата от гласуването от съответния изборен участък и го предава на районната или общинската избирателна комисия в срок до 24 часа след приключване на гласуването.

(2) Разпределението на дейностите между членовете на преброителната комисия се извършва с писмено решение.

(3) Преброителните комисии, образувани на територията на една община, изпълняват своите правомощия в преброителен център. Кметът на общината е длъжен да предостави подходящо помещение за преброителен център, който да осигури нормалната работа на преброителните комисии.

Протокол на преброителната комисия.

Чл. 110г (1). Протоколът на преброителната комисия обобщава данните за гласуването с бюлетини в секциите от съответния изборен участък.

(2) В протокола на преброителната комисия не се отчитат данни за гласуването по партии и преференциален вот за отделните избирателни секции, включени в нейния преброителен участък.

(3) След предаването им в районната избирателна комисия или общинската избирателна комисия протоколите на преброителните комисии незабавно се сканират и публикуват на интернет страницата на Централната избирателна комисия.

(4) В протокола на районната избирателна комисия, съответно на общинската избирателна комисия обобщават данните за гласуването от протоколите на преброителните комисии и протоколите от машинното гласуване.

Неуредени въпроси

Чл. 110д. За неуредените в този раздел въпроси се прилагат правилата за секционните избирателни комисии в страната."

12. Досегашните § 2 до 4 стават съответно § 12 до 14.

13. Създава се нов § 15 със следното съдържание:

"**§ 15.** В чл. 210, в края се поставя запетая и се добавя "както и с пломби за еднократна употреба или други способи за ограничаване на нерегламентираното отваряне, определени от Централната избирателна комисия."

14. Създава се нов § 16 със следното съдържание:

"§ 16. В чл. 211 ал. 1 думата "хартиена" се заменя с думата "защитна"."

15. Досегашните § 5 и 6 стават съответно § 17 и 18, като § 18 се изменя и допълва така:

"1. В ал. 1 след думите "парламентарни избори" се добавят думите "както и на всеки български гражданин, подал заявление до Централната избирателна комисия", а накрая се добавят думите "Достъпът се предоставя целогодишно, като редът за предоставяне на достъпа се определя от Централната избирателна комисия."

2. В ал. 5 се създава т. 5:

"5. публикува журналните файлове на техническите устройства за машинно гласуване с настъпилите събития в изборния ден."

16. Създава се нов § 19 със следното съдържание:

“§ 19. В чл. 215, ал. 1, настоящата т. 14 става т. 15 и се създава нова точка 14. защитни ленти с уникални номера за запечатване на избирателни кутии.”

17. Досегашните § 7 до 9 стават съответно § 20 до 22.

18. Създава се § 23 със следното съдържание:

“§ 23. В чл. 270 се правят следните изменения:

1. Наименованието на чл. 270 се изменя така: “Действия след края на изборния ден”.

2. В ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) Създава се изречение първо: “Избирателната кутия се запечатва със защитна лента.”

б) Досегашното първо става изречение второ и се изменя така:

“Неизползваните и сгрешените бюлетини се преброяват, опаковат се поотделно и се запечатват с хартиена лента.”

19. Създава се § 24 със следното съдържание:

“§ 24. В чл. 272 се правят следните изменения:

1. В наименованието на чл. 272 в края се добавя “и преброителния център”.

2. Текстът се изменя така:

“**Чл. 272.** При действията на секционните избирателни комисии след обявяване на изборния ден за приключил и при установяване на резултатите от гласуването в изборното помещение, съответно в преброителния център, може да присъстват кандидати, застъпници и представители на партии, коалиции и инициативни комитети съгласно чл. 117, ал. 6 и чл. 124, ал. 1, наблюдатели - при спазване изискването на чл. 114, ал. 2, по един регистриран анкетьор от регистрирана социологическа агенция и представители на средствата за масово осведомяване, като им се осигурява пряка видимост включително чрез видеозаснемане или видео излъчване в реално време при спазване изискванията за защита на личните данни при преброяване на гласовете. От една и съща партия, коалиция или инициативен комитет в изборното помещение съответно при работата на преброителната комисия може да присъства само един застъпник или представител.”

20. Създава се § 25 със следното съдържание:

“§ 25. В чл. 273 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

“**Чл. 273.** (1) Секционната избирателна комисия съставя протокол.”

2. Алинея 3 се отменя.”

21. Създава се § 26 със следното съдържание:

“**§ 26.** В чл. 274, ал. 1 изразът „секционната избирателна комисия“ се заменя „преброителната комисия“.

22. Създава се § 27 със следното съдържание:

“§ 27. В чл. 275 се правят следните изменения:

1. В наименованието думите “преди отваряне на избирателната кутия” се заменят с “на секционната избирателна комисия”.

2. В ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) Основният текст се изменя така:

“**Чл. 275.** (1) В протокола на секционната избирателна комисия последователно се вписват:”

б) Създават се т. 17-19:

“17. броят на потвърдените гласове от машинното гласуване;

18. броят на подадените заявления, възражения, жалби и взетите по тях решения;

19. уникалните номера на защитните ленти за запечатване на използваните избирателни кутии, както и номерата на неизползваните защитни ленти.”

в) В ал. 2 числото “14” се заменя с “19”.

г) Създава се ал. 3:

“(3) Протоколът от машинното гласуване се прилага към протокола по ал. 1 и е неразделна част от него.”

23. Създава се § 28 със следното съдържание:

“§ 28. Създава се чл. 275а:

“Приемане и проверка на протоколите на секционните избирателни комисии и останалите книжа и материали

Чл. 275а. (1) Секционната избирателна комисия предава на преброителната комисия запечатаната избирателна кутия, протокола си, заедно с техническото записващо устройство, съдържащо машинния протокол от машинното гласуване.

(2) При приемане на протоколите за протичане на изборния ден и избирателните кутии от секционната избирателна комисия преброителната комисия сверява фабричните номера на протоколите с номерата на протоколите, вписани в протокола за предаването и приемането на изборните книжа и материали, както и проверява целостта и номерата на пломбите, защитните ленти, печатите и подписите, поставени на избирателните кутии.

(3) Изборните книжа се предават от секционната избирателна комисия се предават с приемо-предавателен протокол, подписан от минимум трима членове на секционната избирателна комисия и на преброителната комисия. В него задължително се отбелязва броя на гласувалите избиратели според подписите така, както е вписан и в секционния протокол.

(4) Преди подписването на приемо-предавателния протокол преброителната комисия в присъствието на предаващите документацията членове на секционната избирателна комисия проверява дали броят на бюлетините в избирателната кутия и броят на разписките в кутията за разписките съвпада с броя на гласувалите избиратели според подписите така, както е отразен в секционния протокол. Ако няма съвпадение, това обстоятелство изрично се отбелязва в приемо-предавателния протокол.

(5) При несъвпадение преброителната комисия незабавно уведомява районната избирателна комисия, която разглежда всички тези случаи в 24-часов срок и се произнася с решение, което може да бъде обжалвано пред ЦИК."

24. Създава се § 29 със следното съдържание:

"§ 29. В чл. 276, в наименованието и в ал. 2 думите "избирателната кутия" се заменят с "избирателните кутии".

25. Създава се § 30 със следното съдържание:

"**§ 30.** В чл. 277 ал. 3 се отменя."

26. Създава се § 31 със следното съдържание:

"§ 31. В чл. 279 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 в основния текст думите „избирателната кутия" се заменят с „избирателните кутии"
2. В ал. 3 думите „секционната избирателна" се заменят с „преброителната"

27. Създава се § 32 със следното съдържание:

"§ 32. В чл. 280, ал. 1 думите „секционната избирателна" се заменят с „преброителната"."

28. Досегашният § 10 се заличава.

29. Създава се § 33 със следното съдържание:

"§ 33. В чл. 281 се правят следните изменения:

1. В наименованието в края се добавя "на преброителната комисия".
2. В ал. 1 началният текст се изменя така:

"Чл. 281. (1) След отварянето на избирателните кутии и преброяването на гласовете на първия лист в протокола на преброителната комисия последователно се вписват:"

3. Алинея 3 се отменя.
4. В ал. 4 думите „секционната избирателна" се заменят с „преброителната".

29. Създава се § 34 със следното съдържание:

"§ 34. В чл. 282 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2:

"Чл. 282. (1) Протоколът на секционната избирателна комисия, съответно на преброителната комисия, след съставянето му, се подписва от всички членове на комисията.

(2) Поправки в протокола след подписването му може да се правят преди обявяване на резултатите от гласуването. Поправката се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка". Очевидни фактически грешки може да се поправят и след обявяване на резултата."

2. Алинея 6 се отменя."

30. Създава се § 35 със следното съдържание:

"§ 35. Член 283 се изменя така:

"**Чл. 283.** Членовете на секционната избирателна комисия, съответно членовете на преброителната комисия, кандидатите, застъпниците, представителите на партиите, коалициите и инициативните комитети и наблюдателите при поискване получават копие от подписания протокол, включително протокола с данните от машинното гласуване, подпечатано на всяка страница с печата на комисията и подписано от председателя, заместник-председателя и секретаря, преди предаването му в преброителната комисия, съответно районната избирателна комисия. Подписаният протокол се копира в избирателната секция, съответно в преброителния център. Имената и единният граждански номер на лицето, получило копието, се вписват от комисията в списък на лицата, получили копие от подписания протокол, след което лицето се подписва. Списъкът се подписва и от председателя и секретаря."

31. Създава се § 36 със следното съдържание:

"§ 36. В чл. 284, изречение второ, след израза "с печата на" думата "комисията" се заменя с "преброителната комисия".

32. Създава се § 37 със следното съдържание:

"§ 37. Член 285 се изменя така:

"Предаване на протокола на секционната избирателна комисия и записващото техническо устройство в преброителната комисия

"Чл. 285. (1) Председателят или заместник-председателят, секретарят и член на секционната избирателна комисия, предложени от различни партии и коалиции, предават на преброителната районната избирателна комисия екземплярите от протокола, предназначени за преброителната комисия, за районната избирателна комисия и за Централната избирателна комисия, и записващото техническо устройство от машинното гласуване.

(2) Протоколът на секционната избирателна комисия се предава в преброителната комисия неразпластен."

33. Създава се § 38 със следното съдържание:

"§ 38. В чл. 286 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 1:

"**Чл. 286**. (1) Секционната избирателна комисия извън страната извършва действията на преброителна комисия, предвидени в този раздел."

2. Сегашните ал. 1- 3 стават съответно ал. 2-4."

34. Досегашният § 11 се заличава.

35. Досегашният § 12 се заличава.

36. Създава се § 39 със следното съдържание:

"§ 39. Наименованието на чл. 331 се изменя така: "Протоколи на секционната избирателна комисия и на преброителната комисия".

37. Създава се § 40 със следното съдържание:

"§ 40. В чл. 333, ал. 2, изречение второ думите "секционната избирателна" се заменят с "преброителната"."

38. Създава се § 41 със следното съдържание:

"§ 41. В чл. 334, ал. 1 думите „секционната избирателна" се заменя с „преброителната"."

39. Досегашният § 13 се заличава.

40. Създава се § 42 със следното съдържание:

"§ 42. В чл. 335 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „секционната избирателна" се заменя с „преброителната".
2. Алинеи 2 и 3 се отменят."

41. Създава се § 43 със следното съдържание:

"§ 43. В чл. 336 след думите „секционната избирателна комисия" се поставя запетая и се добавя „съответно на преброителната комисия"."

42. Досегашният § 14 се заличава.

43. Досегашният § 15 се заличава.

44. Създава се § 44 със следното съдържание:

"§ 44. В чл. 429 се правят следните изменения:

1.Наименованието на чл. 429 се изменя така: "Действия след края на изборния ден".

2. В ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а). Създава се изречение първо: "Избирателната кутия се запечатва със защитна лента."

б). Сегашното изречение първо става изречение второ и се изменя така:

"Неизползваните и сгрешените бюлетини се преброяват, опаковат се поотделно и се запечатват с хартиена лента."

45. Досегашният § 16 се заличава.

46. Създава се § 45 със следното съдържание:

"§ 45. В чл. 431 се правят следните изменения:

1. В наименованието на чл. 431 в края се добавя "и преброителния център".
2. Текстът се изменя така:

"**Чл. 431.** При действията на секционните избирателни комисии след обявяване на изборния ден за приключил и при установяване на резултатите от гласуването в изборното помещение, съответно в преброителния център, може да присъстват кандидати, застъпници и представители на партии, коалиции и инициативни комитети съгласно чл. 117, ал. 6 и чл. 124, ал. 1, наблюдатели - при спазване изискването на чл. 114, ал. 2, по един регистриран анкетьор от регистрирана социологическа агенция и представители на средствата за масово осведомяване, като им се осигурява пряка видимост включително чрез видеозаснемане или видеоизлъчване в реално време при спазване изискванията за защита на личните данни при преброяване на гласовете. От една и съща партия, коалиция или инициативен комитет в изборното помещение съответно при работата на преброителна комисия може да присъства само един застъпник или представител."

47. Създава се § 46 със следното съдържание:

"§ 46. В чл. 432 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

"**Чл. 432** (1) Секционната избирателна комисия съставя протокол."

2. Алинея 5 се отменя."

48. Създава се § 47 със следното съдържание:

"§ 47. В чл. 433 изразът „секционната избирателна комисия" се заменя „преброителната комисия".

49. Създава се § 48 със следното съдържание:

"§ 48. В чл. 434 се правят следните изменения:

1. В наименованието думите "преди отваряне на избирателната кутия" се заменят с "на секционната избирателна комисия".
2. В ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) Основният текст се изменя така:

"**Чл. 434.** (1) В протокола на секционната избирателна комисия последователно се вписват:"

б) Създават се т. 16-18:

"16. броят на потвърдените гласове от машинното гласуване;

17. броят на подадените заявления, възражения, жалби и взетите по тях решения.

18. уникалните номера на защитните ленти за запечатване на използваните избирателни кутии, както и номерата на неизползваните защитни ленти."

в) В ал. 2 числото "14" се заменя с "18".

г) Създава се ал. 3:

"(3) Протоколът от машинното гласуване се прилага към протокола по ал. 1 и е неразделна част от него."

50. Създава се § 49 със следното съдържание:

"§ 49. Създава се чл. 435а:

"Приемане и проверка на протоколите на секционните избирателни комисии и останалите книжа и материали

Чл. 435а. (1) Секционната избирателна комисия предава на преброителната комисия запечатаната избирателна кутия, протокола си, заедно с техническото записващо устройство, съдържащо машинния протокол от машинното гласуване.

(2) При приемане на протоколите за протичане на изборния ден и избирателните кутии от секционната избирателна комисия преброителната комисия сверява фабричните номера на протоколите с номерата на протоколите, вписани в протокола за предаването и приемането на изборните книжа и материали, както и проверява целостта на пломбите, защитните ленти, печатите и подписите, поставени на избирателните кутии.

(3) Изборните книжа се предават от секционната избирателна комисия се предават с приемо-предавателен протокол, подписан от минимум трима членове на секционната избирателна комисия и на преброителната комисия. В него задължително се отбелязва броя на гласувалите избиратели според подписите така, както е вписан и в секционния протокол.

(4) Преди подписването на приемо-предавателния протокол преброителната комисия в присъствието на предаващите документацията членове на секционната избирателна комисия проверява дали броят на бюлетините в избирателната кутия и броят на разписките в кутията за разписките съвпада с броя на гласувалите избиратели според подписите така, както е отразен в секционния протокол. Ако няма съвпадение, това обстоятелство изрично се отбелязва в приемо-предавателния протокол.

(5) При несъвпадение преброителната комисия незабавно уведомява районната избирателна комисия, която разглежда всички тези случаи в 24-часов срок и се произнася с решение, което може да бъде обжалвано пред ЦИК."

51. Създава се § 50 със следното съдържание:

"§ 50. В чл. 436 се правят следните изменения:

1. В наименованието думите "избирателната кутия" се заменят с "избирателните кутии".

2. Алинея 2 се отменя.

3. В ал. 2 думите „Бюлетините от подвижната избирателна кутия се изваждат на масата в помещението по чл. 8, ал. 3 и" се заличават."

52. Създава се § 51 със следното съдържание:

"§ 51. В чл. 438 се правят следните изменения:

1. В основния текст на ал. 1 думите “избирателната кутия” се заменят с “избирателните кутии”.

2. В ал. 2 думите „секционната избирателна“ се заменят с „преброителната“.

53. Създава се § 52 със следното съдържание:

“§ 52. В чл. 439, ал. 1 думите „секционната избирателна“ се заменят с „преброителната“.

54. Досегашният § 17 се заличава.

55. Създава се § 53 със следното съдържание:

“§ 53. В чл. 440 се правят следните изменения:

1. В наименованието в края се добавя “на преброителната комисия”.

2. В ал. 1 началният текст се изменя така:

“Чл. 440. (1) След отварянето на избирателните кутии и преброяването на гласовете на първия лист в протокола на преброителната избирателна комисия последователно се вписват:”

3. Алинея 3 се отменя.

4. В ал. 4 думите „секционната избирателна“ се заменят с „преброителната“.

56. Създава се § 54 със следното съдържание:

“**§ 54.** В чл. 441 се правят следните изменения:

1. Алинеи 1 и 2 се изменят така:

“Чл. 441. (1) Протоколът на секционната избирателна комисия, съответно на преброителната комисия, след съставянето му се подписва от всички членове на комисията.

(2) Поправки в протокола след подписването му може да се правят преди обявяване на резултатите от гласуването. Поправката се подписва от всички членове на комисията, като отстрани се пише "поправка". Очевидни фактически грешки може да се поправят и след обявяване на резултата.”

2. Алинея 6 се отменя.”

57. Създава се § 55 със следното съдържание:

“§ 55. Член 442 се изменя така:

“**Чл. 442.** Членовете на секционната избирателна комисия, съответно членовете на преброителната комисия, кандидатите, застъпниците, представителите на партиите, коалициите и инициативните комитети и наблюдателите при поискване получават копие от подписания протокол, включително протокола с данните от машинното гласуване, за всеки вид избор, подпечатано на всяка страница с печата на комисията и подписано от председателя, заместник-председателя и секретаря, преди предаването му в преброителната комисия, съответно в районната избирателна комисия. Подписаният протокол се копира в избирателната секция, съответно в преброителния център. Имената и единният граждански номер на лицето, получило копието, се вписват от комисията в

списък на лицата, получили копие от подписания протокол, след което лицето се подписва. Списъкът се подписва и от председателя и секретаря."

58. Създава се § 56 със следното съдържание:

"§ 56. В чл. 443, изречение второ, след израза "с печата на" думата "комисията" се заменя с "преброителната комисия".

59. Създава се § 57 със следното съдържание:

"§ 57. Член 444 се изменя така:

"Предаване на протокола на секционната избирателна комисия и записващото техническо устройство в преброителната комисия

"Чл. 444. (1) Председателят или заместник-председателят, секретарят и член на секционната избирателна комисия, предложени от различни партии и коалиции, предават на преброителната комисия екземплярите от протоколите за всеки вид избор, предназначени за преброителната комисия, за общинската избирателна комисия и за Централната избирателна комисия, и записващото техническо устройство от машинното гласуване.

(2) Протоколите на секционната избирателна комисия се предават в преброителната комисия неразпластени."

60. Създава се § 58 със следното съдържание:

"§ 58. В чл. 445 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "секционните избирателни комисии" се заменят от "преброителните комисии".
2. В ал. 2 думите "секционната избирателна комисия" се заменят от "преброителната комисия".
3. В ал. 3 думите "секционната избирателна комисия" се заменят от "преброителната комисия" и думите "секционните избирателни комисии" се заменят от "преброителните комисии".
4. В ал. 4 думите "секционната избирателна комисия по чл. 444, ал. 1" се заменят с "преброителната комисия"
5. В ал. 5 думите "секционната избирателна комисия по чл. 444, ал. 1" се заменят с "преброителната комисия"
6. В ал. 6 изречение второ се заличава.
7. В ал. 7 думите "секционната избирателна комисия по чл. 444, ал. 1" се заменят с "преброителната комисия".

61. Създава се § 59 със следното съдържание:

"§ 59. В чл. 446 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите "секционната избирателна комисия по чл. 444, ал. 1" се заменят с "преброителната комисия".
2. В ал. 2 думите "секционната избирателна комисия" се заменят с "преброителната комисия".

62. Досегашният § 18 се заличава.

63. Създава се § 60 със следното съдържание:

“§ 60. В чл. 446а думите “секционните избирателни комисии” се заменят с “преброителните комисии”.

64. Досегашният § 19 се заличава.

65. Създава се § 61 със следното съдържание:

“§ 61. В чл. 447 изразът “протоколите на секционните избирателни комисии от гласуването с хартиени бюлетини и от машинното гласуване ” се заменя с “протоколите на преброителните комисии гласуването с хартиени бюлетини и протоколите от машинното гласуване”.

66. Досегашният § 20 се заличава.

67. Създава се § 62 със следното съдържание:

“**§ 62.** В чл. 495 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създават се нова ал. 3 и ал. 4:

“(3) При нарушаване на целостта на пломбите, печатите и подписите, поставени на избирателните кутии длъжностните лица, извършили нарушението, се налага глоба в размер от 1000 до 5000 лв.

(4) В случаите, когато данните, вписани в протоколите на секционната избирателна комисия, не съвпадат със съдържанието на избирателната кутия, както и когато е налице несъответствие между фабричните номера на получените и предадените протоколи от секционната избирателна комисия, на длъжностните лица, извършили нарушението, се налага глоба в размер от 1000 до 5000 лв..”

2. Сегашната ал. 3 става ал. 5.”

ВНОСИТЕЛИ:

Радослав Миланов

Божидар Божанов

Александър Сенделов

Иван Мирчев

Атанас Славов

Илина Мутафчиева

Мартин Димитров

Явор Божков

Димитър Найденов

МОТИВИ

Изборният процес следва да създава доверие и увереност в гражданите за безпристрастност и коректност при отчитането и обявяването на крайния резултат.
През годините се натрупаха сериозни съмнения за нарушения и грешки при отчитане на вота от Секционните избирателни комисии (СИК). Така се създават условия за ерозиране на доверието в изборите и понижаване на мотивацията на гражданите за участие в тях.
Особена тревожност будят данните за количеството на недействителните гласове и множеството грешки и злоупотреби при броенето на хартиените бюлетини.
В зависимост от различните видове избори в България недействителните гласове варират от 4 % до 15%, което е значително над средното за Европа.

Причините за това са:

- недобре обучени СИК с голямо текучество на членовете до началото на изборния ден, които извършват преброяването на бюлетините;
- условията, при които работят комисиите – преброяване и отчитане на резултат след 14-часов работен ден и умората, която се натрупва;
- допускане на човешки грешки при извършване на самото преброяване и сумиране на множество числа в протоколите;
- неправилно отчитане на недействителните гласове;
- злоупотреба при "превръщане" на действителни гласове в недействителни от членове на комисиите.

С оглед приетата на първо четене законодателна инициатива за връщане на възможността за упражняване на правото на глас с хартиена бюлетина и в секции над 300 души, следва да се предвидят съответните механизми за ограничаване възможностите за допускане на грешки и извършване на злоупотреби при отчитане на изборния резултат.

Данните сочат, че на местните избори за общински съветници през 2019 г. има огромен брой недействителни бюлетини – 15,09%. Има общини, където недействителните гласове за избора на общински съветници надвишават 25% - община Димово 31,13%, община Борован 30,42%, община Мъглиж 28,91%, община Брезово 28.29%, община Ружинци 27,60%, община Симеоновград 27,56%, община Раковски 27,19%, община Септември 27,02%, община Стражица 26,87%, община Котел 26,39%. През 2019 г. има множество дела в административните съдилища, в които се разпорежда повторно преброяване на недействителните бюлетини, което в редица случаи води до промяна в отчетения резултат и касиране на местни избори.

На Европейските избори през 2019 г., когато в 3000 секции имаше "смесено" гласуване – с машини и хартия, и секционните комисии събираха на ръка резултатите от машинното гласуване и от хартиените бюлетини, бяха допуснати 6000 грешки. Анализът на изборните данни от тези 3000 секции показва, че в близо 40% от тях преференциите не са отчетени коректно в протокола на СИК.

На парламентарните избори през април 2021 г., когато се гласуваше с машини и на хартия недействителните бюлетини бяха 86 527. На изборите през ноември 2021 г. и през октомври 2022 г., когато се гласува с машини във всички секции над 300 души, недействителните гласове са в пъти по-малко - 9487 и са от секциите с хартиени бюлетини.

Грешките в протоколите на изборите на 4 април 2021 г. са 14 939, а на тези на 2 октомври са многократно по-малко – 1169, идващи от секциите, където се гласува с хартиени бюлетини.

С оглед на изброените по-горе дефицити, свързани с отчитането на резултатите при гласуване с хартиени бюлетини и предвид приетото на първо гласуване връщане на хартиената бюлетина в секции над 300 избиратели, от „Демократична България - Обединение" предлагаме въвеждане на преброителни центрове, сформиране на преброителни комисии, отговарящи за преброителни участъци.

Основната цел на законодателното предложение е да се гарантира максимално широка публичност и прозрачност при обработката на изборните резултати и по този начин да се повиши доверието на обществеността в изборния процес. Обработката на изборните резултати чрез преброителни центрове е разширяваща се практика преди всичко в страните с утвърдени демократични традиции. Повече от десетилетие тя е без алтернатива, например в Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, а непрекъснато се разширява и в Съединените американски щати. В България още през 2011 г. на местните и президентските избори беше проведено експериментално преброяване на изборните резултати в преброителен център в община Бобошево. Резултатите от този експеримент бяха високо оценени и от ЦИК, и от Трансперънси интернешънъл – неправителствената организация, по чиято идея е проведен експериментът и която провежда наблюдение на цялата процедура.

Проектът за изменение на "Демократична България - Обединение" между първо и второ гласуване предвижда създаване на преброителна комисия за общини с гласоподаватели, включени в избирателния списък до 20 000 души. Ако броят на избирателите по списък в общината надхвърля 20 000, тя се разделя на преброителни участъци, в които има до 20 000 избиратели по списък. Към всеки участък се създава преброителна комисия.

Членовете на преброителните комисии са равни по брой на членовете на съответната Общинска избирателна комисия.

СИК няма да извършват преброяване на бюлетините. Преброяването ще се осъществява от преброителните комисии.

Членовете на СИК след приключване на изборния ден запечатват отвора на избирателната кутия с бюлетините със защитна лента, която има уникален номер, който се записва в протокола на СИК при приемане и предаване на изборните книжа. Избирателна кутия е защитена с пломби за еднократна употреба или други способи за ограничаване на нерегламентирано отваряне.

Едва след получаване на всички избирателни кутии с бюлетини за съответния преброителен участък, членовете на преброителната комисия пристъпват към броене на бюлетините, като в протокола не се отбелязва резултатът на съответната изборна секция, а се отчитат резултатите на база преброителен участък. Обобщаването на данните за гласуване с бюлетина и машинно се извършва от РИК /ОИК.

Процесът по работата на преброителната комисия може да се проследи чрез видеонаблюдение, включително пряко телевизионно излъчване. Процедурата за допускане на видеонаблюдение и/или пряко телевизионно излъчване се определя с решение на ЦИК и е валидна за всички преброителни комисии на територията на страната.

Конкретните положителни страни на предлаганата промяна, доказани и от международния опит, и от проведения в България експеримент, са следните:

1. Възможност за ангажиране на добре подготвени хора за извършване на преброяването на хартиените бюлетини в преброителните центрове. Значителният брой грешки при попълването на протоколите от секционните избирателни комисии не се случва при експеримента в община Бобошево, не се случва и в страните, които обработват избори чрез преброителни комисии. Не е без значение и обстоятелството, че преброителните центрове биха започнали работа в края на изборния ден, а не след 14-часов работен ден, както е при секционните комисии.

2. Засилване на контрола върху работата на СИК. СИК ще бъдат много по-внимателни по отношение на подписите в избирателните списъци, тъй като при разминаване между броя на подписите и броя на бюлетините/контролните разписки ще носят пряка отговорност. А това, както е добре известно, е една от най-често повтарящите се грешки в секционните протоколи.

3. Пресичане на възможности за изборни измами. В секционните протоколи няма да има данни за разпределението на гласовете по политически партии и коалиции. А публична тайна е, че тези данни се използват като отчетен документ при купуването и продаването на гласове, а и при контролиран вот. Може да се очаква, че подобни практики ще бъдат значително ограничени.

4. Разширяване на възможностите за обществен контрол върху целия процес на обработка на изборните резултати. Концентрирането на този процес на едно място, в една сграда, и възможността той да бъде наблюдаван от всички заинтересовани страни, включително чрез пряко телевизионно излъчване, без съмнение ще повиши доверието в изборите като цяло и косвено може да съдейства за повишаване на избирателната активност.

5. Разширяване на възможностите за бързо разглеждане и решаване на казуси, свързани с грешки в протоколите или жалби и възражения относно резултатите. При сегашната система на обработка на изборните резултати след предаването на изборните книжа от СИК в РИК, съответно ОИК, проверка на изборните книжа е много трудно да бъде организирана, тъй като изисква отваряне на вече запечатаните чували с изборни книжа. Отделянето на бюлетините и контролните разписки от машинното гласуване от останалите изборни книжа значително увеличава възможностите за такива проверки.

В допълнение законопроектът предвижда и провеждане на целогодишни мероприятия за обучение и повишаване на информираността на гражданите за гласуване с машина.

Считаме че предложените разпоредби съответстват изцяло в предмета на приетия на първо четене общ законопроект на приетите на първо гласуване на 4.11.2022 г. законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 48-254-01-13, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 19.10.2022 г. и законопроект за допълнение на Изборния кодекс, № 48-254-01-41, внесен от Божидар Пламенов Божанов и Ивайло Николаев Мирчев на 31.10.2022 г., изготвен на основание чл. 77, ал. 2 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, като гарантират правилното отразяване на изборните резултати при упражняване на правото на глас с хартиена бюлетина и намаляват възможността за грешки, като по този начин повишават доверието в изборния процес.

ВНОСИТЕЛИ: Лидер Мурджева,
Божидар Божанов
Александър Сеидинов
Ивайло Мирчев
Корнелия Нинова

Атанас Славов

Ивина Мутафчиева

Мартин Димитров

Димитър Найденов